

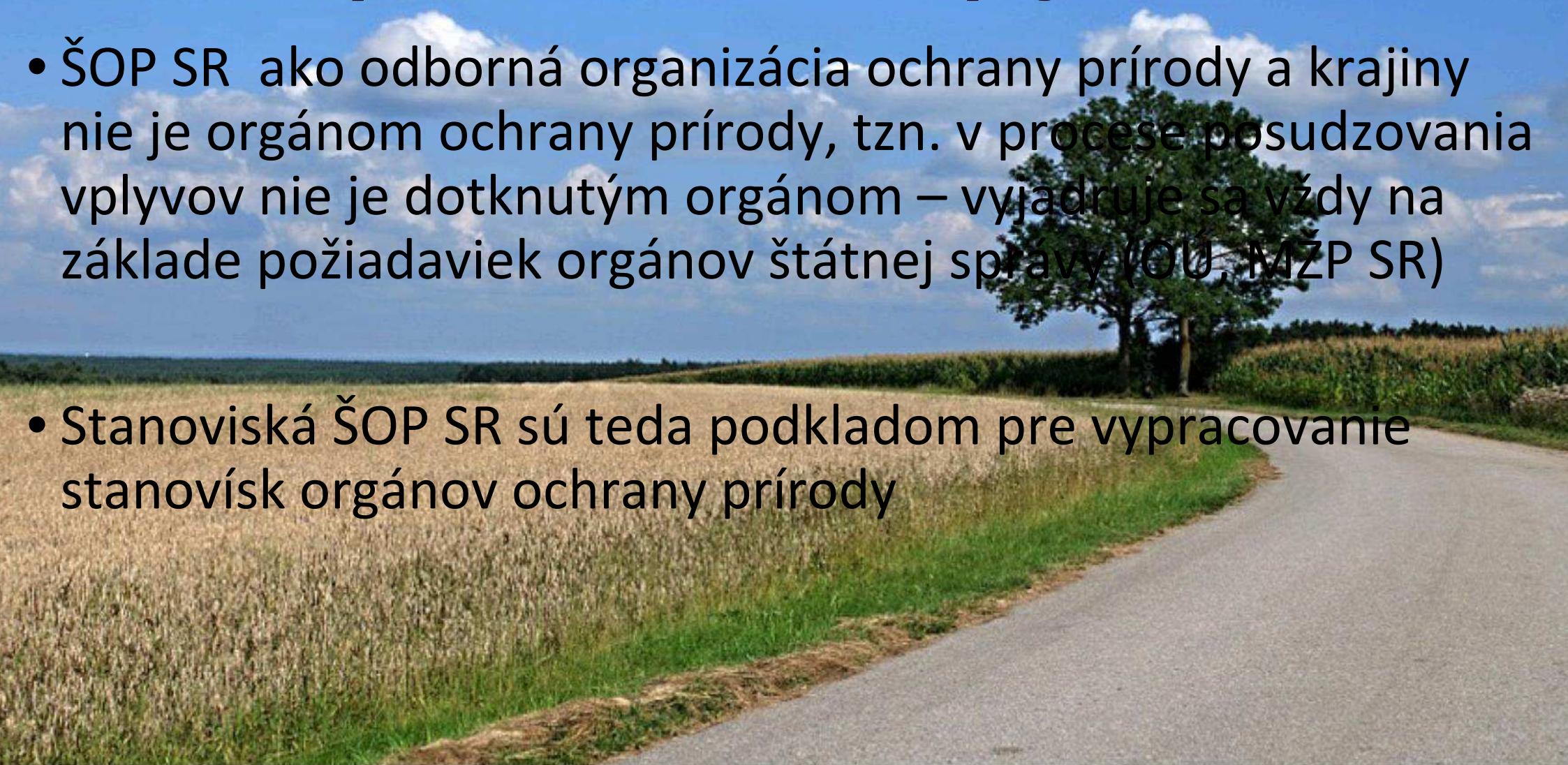
Posudzovanie dopravných stavieb na Slovensku z pohľadu ochrany prírody

24. 4. – 25. 4. 20

EIA/SEA 2019, Ostra

Postavenie ŠOP SR v procese posudzovania vplyvov

- ŠOP SR ako odborná organizácia ochrany prírody a krajiny nie je orgánom ochrany prírody, tzn. v procese posudzovania vplyvov nie je dotknutým orgánom – vyjadruje sa vždy na základe požiadaviek orgánov štátnej správy (OÚ, MŽP SR)
- Stanoviská ŠOP SR sú teda podkladom pre vypracovanie stanovísk orgánov ochrany prírody

Dopravné stavby v procese posudzovania vplyvov

- tvoria pomerne veľkú časť posudzovaných činností,
- za posledných 10 rokov bolo v procese SEA posudzovaných 16 strategických dokumentov v oblasti dopravy a viac ako 200 činností a ich zmien v kategórii Diaľnice a rýchlostné cesty vrátane objektov v procese EIA.

Takmer pri každom úseku je potrebné riešiť strety so záujmami ochrany prírody: likvidácia biotopov, vyrušovanie živočíchov, fragmentácia krajiny a následné vytváranie migračných bariér.

Sieť diaľnic a rýchlostných ciest Slovenskej republiky so všetkými jej súčasťami podľa aktuálneho stavu.

V procese posudzovania považujeme za dôležité:

- správnu identifikáciu dotknutých záujmov ochrany prírody a krajiny a vyhodnotenie vplyvov výstavby a prevádzky,
- návrh konkrétnych a adresných opatrení na zmiernenie vplyvu a návrh monitoringu.

Pre uplatnenie požiadaviek ŠOP SR na podrobnejšie hodnotenie vplyvov v procese posudzovania (napr. primerané posúdenie na územia Natura 2000, vyhodnotenie vplyvu na migráciu živočíchov) – **rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti alebo strategického dokumentu, stanovenie špecifických požiadaviek.**

identifikácia dotknutých záujmov + vyhodnotenie vplyvov

- priamo i nepriamo dotknuté chránené územia európskej i národnej sústavy CHÚ či už výstavbou alebo prevádzkou , kumulácia vplyvov

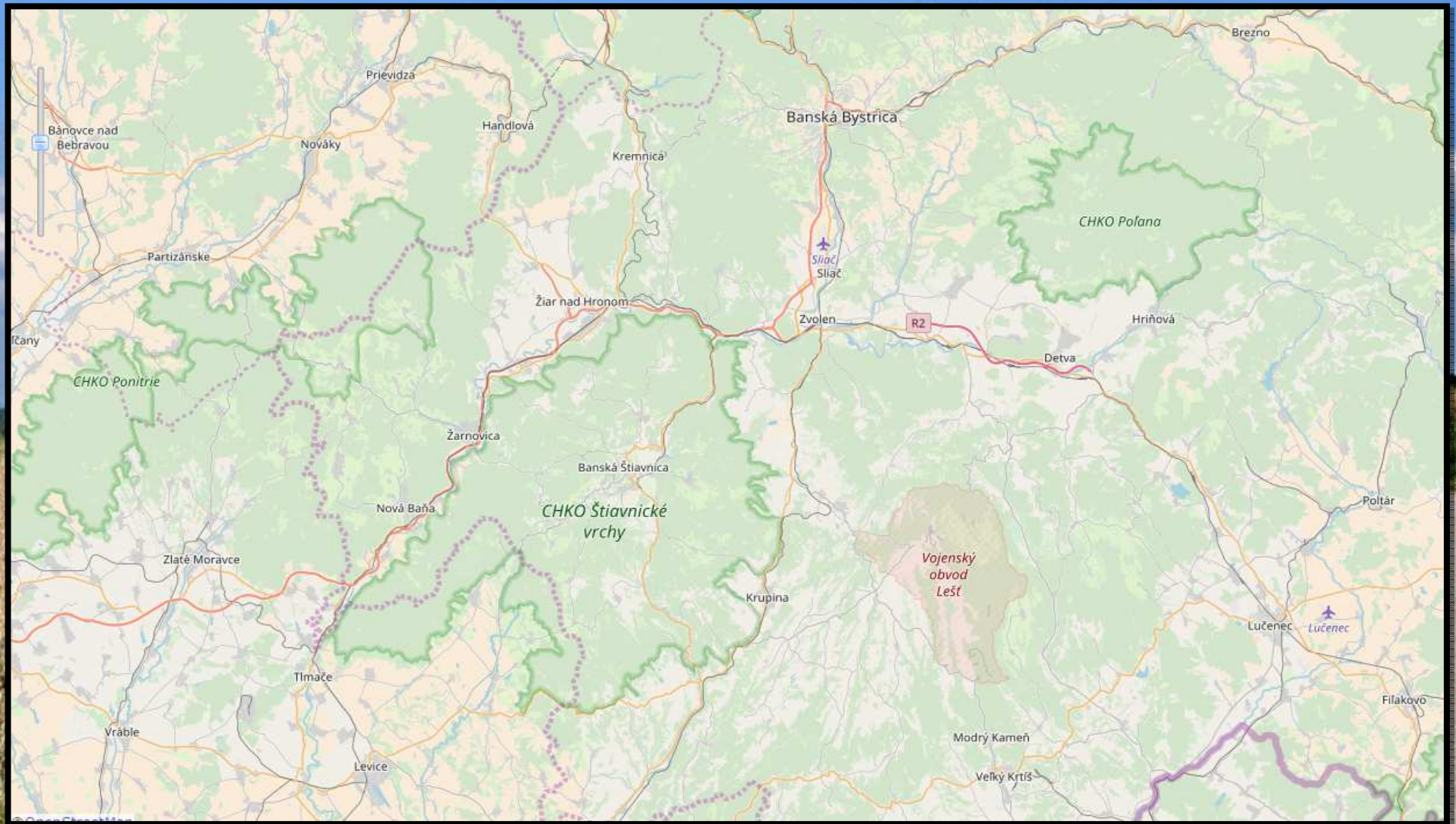
Pri dopravných projektoch - časté nepriame ovplyvnenie chránených území prostredníctvom ovplyvnenia druhov (predmetov ochrany) najmä veľké šelmy a ich migračné koridory ale napr. aj vtáky – zábermi lovných teritórií.

Kumulatívny bariérový vplyv, fragmentácia biotopov - rozvoj dopravnej siete (D4) a rozvoj sídelnej zástavby (kumulácia vplyvov)

Izolácia územia CHKO Štiavnické vrchy, kumulatívny bariérový vplyv

Návrh zmierňujúcich opatrení a návrh monitoringu

Nevhodne navrhnuté opatrenia:

- nekonkrétne a všeobecné, bez možnosti reálne overiť ich splnenie, napr. rešpektovať chránené územia, minimalizovať zásahy do brehových porastov, prehodnotiť umiestnenie mostného objektu, a podobne
- Požiadavky na dodržiavanie platnej legislatívy

Vhodne navrhnuté opatrenia:

- Považujeme tie, ktoré sú navrhnuté pre konkrétne dotknuté biotopy a druhy, napr. úpravy mostných objektov (najmä ich výšku) tak, aby zabezpečovali bezpečný a komfortný prechod živočíchov popod ne, lávky pre vydry, zábrany pre vtáky (siete) na mostoch, prípadne úpravy trasovania ciest.

Vhodné opatrenia na zmiernenie vplyvov, zábrany na mostoch na D1 zabráňujúce vtákom zosadať na teleso cesty

Ekodukty

Na Slovensku sú v súčasnosti tri ekodukty: na D1 pri Lučivnej a pri sady Úsvit (k. ú. Švábovce) a na R2 pri Moravskom Svätom Jáne.

Prípravujú sa ďalšie ekodukty na R3 pri Svrčinovci, na R2 pri Vinobani, na I/66 pri Slovenskej Ľupči, na D1 pri Turanoch a Raľovanoch. Všetky sú navrhnuté na zabezpečenie migrácie veľkých šeliem a kopytníkov, požadovala ich ŠOP SR.

Vegetačné úpravy a navádzacia zeleň

Obidva pojmy súvisia s výstavbou ekoduktov,

-za **vegetačné úpravy** pokladáme drevinovú zeleň vysádzanú na telese cesty, väčšinou je „náhradou“ za výruby drevín mimo lesa. ŠOP SR sa snaží presadzovať náhradu funkcií mimolesnej drevinovej vegetácie nie „zaplatenie“ jej spoločenskej hodnoty

-za **navádzaciu zeleň** sa v praxi považuje drevinová vegetácia v blízkosti ekoduktu, ale v podstate to je len súčasť vegetačných úprav. Navádzacia zeleň je najčastejšie navrhnutá len na telese cesty, čo nie je vždy postačujúce.

Dôvodom neochoty akceptovať zmierňujúce opatrenie výsadbu aj mimo telesa cesty je doplňujúce riešenie vlastníckych vzťahov.

Premietnutie navrhovaných opatrení do povolo'ovacích konaní

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy sú nepriaznivejšie, ako boli vyhodnotené v procese posudzovania, je navrhovateľ povinný realizovať opatrenia na ich zosúladenie. Toto ustanovenie by bolo možné využiť pri realizovaných stavbách, napr. aj cestách, kde sa v minulosti nenavrhli nadchody pre živočíchy.

Posudzovanie zmien navrhovaných činností

- Od januára 2015, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 314/2014 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon o posudzovaní vplyvov, podliehajú posudzovaniu vplyvov aj zmeny navrhovaných činností a strategických dokumentov.
- §18 zákona EIA: „Predmetom posudzovania je zmena, ak dosahuje alebo prekračuje prahovú hodnotu, ak je prahová hodnota pre navrhovanú činnosť ustanovená v prílohe 8 časti A“ (diaľnice a rýchlostné cesty podliehajú povinnému hodnoteniu bez limitu)
- Spomedzi predkladaných zmien vnímame ako problematické práve posudzovanie zmien rýchlostných ciest a diaľnic, kde sú opakovane predkladané zmeny niektorých úsekov, napr. R7 Bratislava – Dunajská Lužná (8 zmien) alebo D1 Lietavská Lúčka – Višňové (6 zmien).

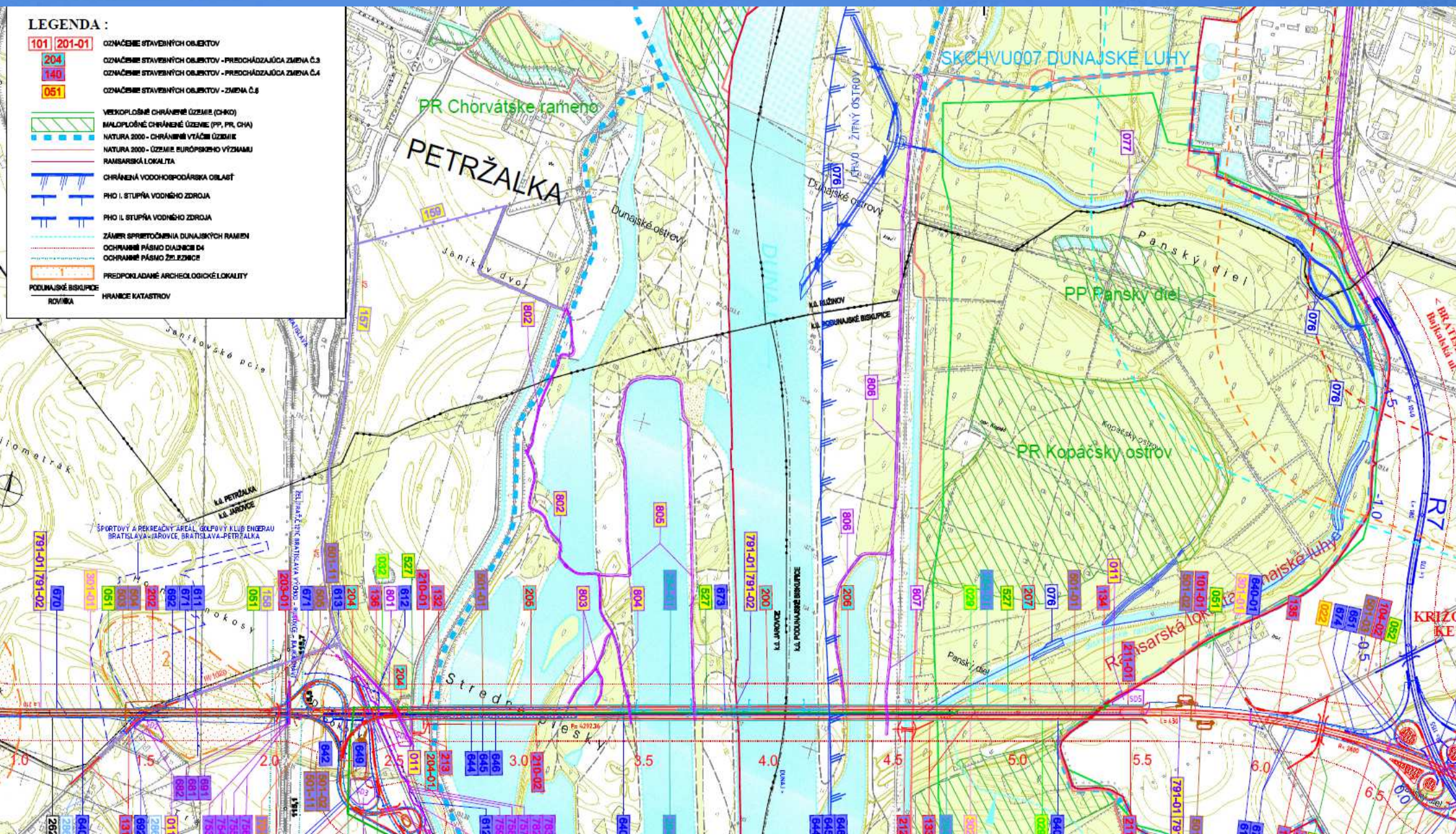
V čom je problém?

- Predkladané oznámenia o zmenách obsahovo viac súvisia s dokumentáciou pre stavebné povolenie ako s pôvodne posúdeným zámerom.
- Stráca sa nadväznosť jednotlivých oznámení so záverečným stanoviskom z procesu EIA a so zmierňujúcimi opatreniami v ňom navrhovanými
- Opis zmien je často nedostatočný a nekonkrétny, ich zobrazenie býva neprehľadné, často len v technickom výkrese formou farebného označenia objektov stavby, ktorých sa zmena týka.

Diaľnica D4 Bratislava, Jarovce – Ivanka sever, zmena č. 5

LEGENDA :

101 201-01	OZNAČENIE STAVEBNÝCH OBJEKTŮV
204	OZNAČENIE STAVEBNÝCH OBJEKTŮV - PREDCHÁDZAJÚCA ZMENA Č.3
140	OZNAČENIE STAVEBNÝCH OBJEKTŮV - PREDCHÁDZAJÚCA ZMENA Č.4
051	OZNAČENIE STAVEBNÝCH OBJEKTŮV - ZMENA Č.5
VERKOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIE (CHKO)	VERKOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIE (CHKO)
MALOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIE (PP, PR, OVA)	MALOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIE (PP, PR, OVA)
NATURA 2000 - CHRÁNENÉ VŤAČNÉ ÚZEMIE	NATURA 2000 - CHRÁNENÉ VŤAČNÉ ÚZEMIE
NATURA 2000 - ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU	NATURA 2000 - ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU
RAMSARSKÁ LOKALITA	RAMSARSKÁ LOKALITA
CHRÁNENÁ VODOHOSPODÁRSKA OBLASŤ	CHRÁNENÁ VODOHOSPODÁRSKA OBLASŤ
PHO I. STUPŇA VODNÉHO ZDROJA	PHO I. STUPŇA VODNÉHO ZDROJA
PHO II. STUPŇA VODNÉHO ZDROJA	PHO II. STUPŇA VODNÉHO ZDROJA
ZÁMER SPRISÚCHOVANIA DUNAJSKÝCH RAMEN	ZÁMER SPRISÚCHOVANIA DUNAJSKÝCH RAMEN
OCHRANNÉ PÁSMO DIAĽNICE D4	OCHRANNÉ PÁSMO DIAĽNICE D4
OCHRANNÉ PÁSMO ŽELEZNICE	OCHRANNÉ PÁSMO ŽELEZNICE
PREDPOKLADANÉ ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY	PREDPOKLADANÉ ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY
PODUNAJSKÉ BISUPICE	PODUNAJSKÉ BISUPICE
ROVNICA	ROVNICA
HRANICE KATASTROV	HRANICE KATASTROV

Ďakujeme za pozornosť

Riaditeľstvo ŠOP SR
Ing. Renata Žiačiková
Ing. Dagmar Čumová
Tajovského 28/B
974 05 Banská Bystrica
renata.ziacikova@sopsr.sk
dagmar.cumova@sopsr.sk